

Mesto Svidník

Koncepcia rozvoja škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Svidník do roku 2018

Svidník, 10. októbra 2013

O B S A H

Úvod.....	4
1. Východiská pre stanovenie koncepčných zámerov na úseku školstva.....	6
1.1. Analýza súčasného stavu škôl a školských zariadení (ŠZ) v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Svidník.....	6
1.1.1. Školy a ŠZ.....	12
1.1.2. SWOT analýza	14
1.1.3. Materské školy (MŠ).....	14
1.1.4. Základné školy (ZŠ).....	17
1.1.5. Základná umelecká škola (ZUŠ).....	22
1.1.6. Centrum voľného času (CVČ).....	23
1.1.7. Školské kluby detí (ŠKD).....	23
1.1.8. Školské jedálne (ŠJ).....	24
2. Demografický vývoj v meste a školských obvodoch.....	24
3. Koncepčné zámery v meste Svidník v školách a ŠZ vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.....	27
3.1 Vízia a strategické ciele.....	27
3.2. Špecifické ciele - koncepcia edukačného rozvoja	28
3.2.1. Deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.....	28
3.2.2. Výchova a vzdelávanie detí a žiakov s nadaním.....	29
3.2.3. Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.....	29
3.2.4. Skvalitnenie systému predškolskej výchovy a vzdelávania.....	30
3.2.5. Zavádzanie a využívanie informačno-komunikačných technológií.....	30
3.2.6. ZUŠ.....	31
3.2.7. CVČ.....	31
3.3 Špecifické ciele - koncepcia investičného rozvoja.....	32
3.3.1. Zabezpečenie starostlivosti o objekty škôl a ŠZ.....	32

3.3.2. Budovanie a využitie školských dvorov a školských športových areálov.....	32
3.3.3. Modernizácia materiálno-technického vybavenia.....	33
3.3.4. Zvýšenie bezpečnosti v školách a ŠZ.....	33
Záver.....	34

ÚVOD

Predškolská i školská edukácia by sa mala zameriavať na harmonický rozvoj plnohodnotnej osobnosti a na duchovný, morálny, sociálny, kultúrny a ekonomický pokrok spoločnosti, ako aj na vstúpanie hlbokú úctu k ľudským právam a k základným slobodám.

V rámci týchto hodnôt veľký význam treba prikladať prínosu, ktorým má vzdelávanie prispievať k mieru a porozumeniu, tolerancii a priateľstvu medzi všetkými národmi a medzi všetkými rasovými alebo náboženskými skupinami. Výchova každej ľudskej bytosti v každom veku musí plniť viac funkcií, ktoré poznamenávajú a orientujú proces výchovy a vzdelávania na tieto ciele:

- žiak má porozumieť procesu vzájomnej závislosti javov nášho sveta,
- má vedieť chápať svoju hodnotu a ctíť si hodnotu iných,
- má vedieť rozvíjať svoju schopnosť vidieť veci v historických súvislostiach,
- má vedieť vnikáť do podstaty konfliktov a konštruktívne ich riešiť,
- má vedieť kriticky myslieť,
- má ovládať a dodržiavať práva človeka,
- má vedieť pochopiť predsudky a eliminovať ich,
- má cítiť, že problémy planéty sú aj jeho problémami,
- vidieť vzťah medzi tým, čo sa deje dnes a následkami v budúcnosti,
- na globálne problémy sa má vedieť pozeráť z historického, priestorového a politického hľadiska,
- lokálne problémy má vedieť spájať s globálnymi problémami.

Nie je toho málo, čo sa očakáva a na čo je potrebné reagovať na začiatku 21. storočia, kedy vývoj informačnej spoločnosti, internacionalizácia ekonomiky a rast vedeckých a technologických poznatkov tvoria tri hlavné faktory zmeny. V oblasti vzdelávania vedú uvedené faktory zmeny k piatim všeobecným cieľom, dosiahnutie ktorých sa stáva celoeurópskou stratégiou:

- podporovať záujem o získavanie nových poznatkov, a to najmä poskytovaním množstva podnetov na učenie sa,
- realizovať úzku spoluprácu medzi školami a podnikmi,
- bojovať proti sociálnej exklúzii,
- dosiahnuť, aby každý občan bežne ovládal tri jazyky EÚ,
- postaviť investície do vzdelávania na rovnakú úroveň ako kapitálové investície.

Celoeurópske strategické ciele sú obsiahnuté v Národnom programe výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike na najbližších 15 – 20 rokov ("MILÉNIUM"), v ktorom sú súhrnne vymedzené základné tézy a hlavné priority vonkajšej a vnútornej premeny výchovy a vzdelávania na Slovensku.

Z týchto koncepčných materiálov vychádza projekt Otvorená škola, podľa ktorého je klasická škola chápaná a sama sa profiluje prioritne ako výchovno - vzdelávacia inštitúcia v rámci povinnej školskej dochádzky, v širšom kontexte ako kultúrno - spoločenská ustanovizeň miestnej komunity. Cieľom projektu je premena školy na centrum vzdelávania, športu a kultúry.

CENTRUM VZDELÁVANIA, ŠPORTU A KULTÚRY.

Filozofia „Otvorenej školy“.

Klasické školy sú dnes chápané ako jednotné s rovnakou ponukou výchovy a vzdelávania, s rovnakou ponukou prístupov a metód výchovy a vzdelávania. Toto vedie k strate autonómie školy a výsledkom je stagnácia kvality. Pre zdravé fungovanie školy je potrebné, aby mala škola možnosť svojou širokou ponukou aktivít bojovať o žiaka v konkurenčnom prostredí iných škôl a aby mohla ponúkať okrem základných vzdelávacích aktivít aj doplnkové vzdelávacie aktivity, mimoškolské aktivity, športové aktivity, kultúrne a doplnkové služby. Škola sa musí viac priblížiť deťom – žiakom – študentom – rodičom – verejnosti. Jej hlavným poslaním je služba každej konkrétnej rodine a služby, ktoré škola rodine poskytuje, by mali byť komplexné.

Reforma vzdelávania „Naučme sa učiť – učíme sa pre život“

Výsledky medzinárodných prieskumov a aj reakcie zamestnávateľov potvrdili, že aj v súčasnosti pretrvávajú rozdiely medzi skutočným životom a tým, čo sa žiaci učia v škole. Cieľom reformy vzdelávania je naučiť žiaka orientovať sa v reálnom svete a riešiť praktické otázky, ktoré so sebou život v osobnej alebo profesionálnej oblasti prináša. To znamená, že vo výučbe žiakov sa nemá klásť dôraz na osvojovanie vedomostí a informácií, ale práve na osvojovanie a rozvíjanie kompetencií. Kompetencie sú jedným zo základných pojmov reformy vzdelávania. Pod pojmom kompetencia rozumieme schopnosť kombinovať poznatky a zručnosti pri riešení konkrétnych problémov. Odborníci sa zhodujú v tom, že kľúčové kompetencie by si mali osvojiť všetci občania už počas povinného školského vzdelávania, ale aj mimo školy, a rozvíjať ich počas celého života. Na to, aby došlo k efektívnemu osvojovaniu si kľúčových kompetencií, je potrebná najmä zásadná zmena obsahu a spôsobu vyučovania, vyučovacích metód a stratégií smerom k aktívnemu zapojeniu žiaka do procesu učenia, ktoré je založené na skúsenosti a zároveň je prepojené so životom. Kompetencie sú kľúčom k reforme vzdelávania, neznamená to však, že sa úplne upúšťa od dôrazu na poznatky. Kompetencie sa totiž väčšinou nedajú rozvíjať bez poznatkov. V rámci reformy vzdelávania, ktorú rozbehlo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, sa za kľúčové kompetencie považujú:

- čítanie s porozumením a písanie pre porozumenie,
- schopnosť učiť sa učiť,
- riešenie problémov,
- komunikatívne kompetencie,
- personálne kompetencie,
- sociálne kompetencie,
- občianske kompetencie.

1. Východiská pre stanovenie koncepčných zámerov na úseku školstva

Pri stanovovaní koncepčných zámerov na úseku školstva pre nasledujúce obdobie nám ako východisko poslúžila národná vzdelávacia politika prezentovaná príslušnými dokumentmi, poznanie úrovne výchovy a vzdelávania nášho školstva, hodnotenia koncepcií, ktoré určovali priority smerovania edukačného rozvoja v uplynulých rokoch, analýza stavu jednotlivých škôl a školských zariadení a koncepčné zámery škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Svidník. Za účelom stanovenia a určenia východísk pre rozvoj školstva v meste Svidník bola spracovaná analýza demografického vývoja, školských vzdelávacích programov, SWOT analýza súčasného stavu, výsledkom čoho je stanovenie prioritných cieľov vlastnej koncepcie školstva v meste Svidník.

Koncepcia rozvoja jednotlivých škôl a školských zariadení vychádza z platnej školskej legislatívy – zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe školstve a školskej samospráve v znení a doplnení neskorších predpisov, zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných a stredných škôl a školských zariadení, zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, z nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráva v znení neskorších predpisov, z pedagogicko-organizačných pokynov pre daný školský rok, ktoré vydáva každoročne pre školy a školské zariadenia MŠVVaŠ SR a z ostatných platných dokumentov pre školstvo – učebné plány, učebné osnovy, metodické usmernenia a odporúčania. Reagujú však predovšetkým na potreby a požiadavky rodičov, nadväzujúc na vlastnú tradíciu.

1.1 Analýza súčasného stavu škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Svidník

V súčasnosti sú v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta 3 základné školy a 3 predškolské zariadenia.

Základné školy (ZŠ)

ZŠ v školskom roku 2012/13 (k 15.9.2012) navštevovalo **1 043** žiakov. Aktuálne k 15.9.2013 je to **1 008** žiakov. Rozdelenie žiakov a počty tried v jednotlivých základných školách:

- ZŠ Komenského: **487** žiakov/ **20** tried k 15.9.2013: **448** žiakov/ **19** tried
- ZŠ 8.mája: **384** žiakov/ **17** tried k 15.9.2013: **369** žiakov/ **17** tried
- ZŠ Karpatská: **172** žiakov/ **9** tried k 15.9.2013: **191** žiakov/ **9** tried

Všetky základné školy sú plneorganizované, s právnou subjektivitou, súčasťou škôl sú školské zariadenia – školské kluby detí a školské jedálne.

Materské školy (MŠ)

MŠ v školskom roku 2012/13 (k 15.9.2012) navštevovalo **346** detí. Aktuálne k 15.9.2013 je zapísaných **340** detí. Rozdelenie detí a počty tried na jednotlivých materských školách:

- MŠ Ľ. Štúra: **160** detí/ **7** tried k 15.9.2013: **142** detí/ **7** tried
- MŠ 8.mája: **94** detí/ **5** tried k 15.9.2013: **105** detí/ **5** tried
- MŠ Gen. Svobodu: **92** detí/ **5** tried k 15.9.2013: **93** detí/ **5** tried

Všetky materské školy poskytujú celodennú starostlivosť, majú právnou subjektivitu, súčasťou MŠ sú školské jedálne.

Demografický vývoj a prognóza počtu žiakov v ZŠ a detí v MŠ

Od roku 2004 má demografický vývin vo Svidníku klesajúcu tendenciu. V školskom roku 2004/2005 bez ZŠ Centrálna, ktorá je už v pôsobnosti PSK navštevovalo ZŠ 1 521, v školskom roku 2012/13 je to 1 043 žiakov a v školskom roku 2013/2014 je to 1008 žiakov. Za 10 rokov poklesol počet žiakov na ZŠ o 513 teda o 33,72%.

Mierne nepriaznivý vývin počtu žiakov v ZŠ bude i naďalej pokračovať, pretože počet detí prichádzajúcich do ZŠ bude nižší, ako počet odchádzajúcich detí zo ZŠ. V dôsledku tejto skutočnosti je predpoklad znižovania počtu žiakov v ZŠ. Podľa prognóz do roku 2017 poklesne počet žiakov v ZŠ vo Svidníku o ďalších 26 žiakov. To znamená, že vo všetkých svidníckych základných školách budeme mať cca 982 žiakov, ale v roku 2018 to bude nárast na 1 048 žiakov, čiže vyšší ako v roku 2013.

Za predpokladu, že sa rodičia budú rozhodovať pre ZŠ podľa určených školských obvodov a nie na základe ďalších vlastných preferencií, budú počty žiakov v jednotlivých ZŠ v roku 2018 takéto: ZŠ Komenského: 453 žiakov, ZŠ 8.mája: 408 žiakov, ZŠ Karpatská: 187 žiakov.

Z hľadiska potreby a kapacity predškolských zariadení do budúcnosti nás zaujíma populácia 3 až 5 ročných detí. Každé dieťa z tejto vekovej kategórie je potencionálnym návštevníkom predškolského zariadenia.

Počet 3 až 5 ročných detí v školskom roku 2012/13 je 278. V ďalších školských rokoch až do roku 2017 táto veková skupina dosahuje počty v 2013/14 284 detí, v 2014/15 303 detí, v 2015/16 315 detí. Čo znamená, že v najbližších rokoch budeme potrebovať cca 340 miest v predškolských zariadeniach. V prípade schválenia povinnej predškolskej dochádzky od 4 rokov t. z., že 4-ročné deti budú povinné chodiť do materskej školy, materské školy by boli v meste maximálne kapacitne využité a deti mladšie ako tri roky, by boli prijímané iba výnimočne.

Kapacita a naplnenosť škôl a školských zariadení

a) Kapacita a naplnenosť základných škôl

Optimálna kapacita troch základných škôl je **1 319 miest**. V súčasnosti je využitá na 76,42%. V dôsledku znižovania počtu žiakov bude naplnenosť základných škôl postupne klesať. Pri počte cca 1 048 žiakov v školskom roku 2018/2019 bude naplnenosť ZŠ 79,45%.

Tabuľka 1- naplnenosť ZŠ do školského roka 2018/19

Školský rok	Predpokladaný počet žiakov	Využitie maximálnej kapacity	Využitie maximálnej kapacity v %
2013/14	1 008	1 319	76,42
2014/15	1 034	1 319	78,39
2015/16	1 004	1 319	76,11
2016/17	995	1 319	72,40
2017/18	1 017	1 319	77,10
2018/19	1 048	1 319	79,45

Tabuľka 2 – naplnenosť ZŠ v školskom roku 2013/14

	ZŠ Komenského	ZŠ 8.mája	ZŠ Karpatská	Spolu
	Počet žiakov	Počet žiakov	Počet žiakov	Počet žiakov
Maximálna kapacita ZŠ	530	477	312	1319
Počet žiakov k 15.9.2013	448	369	191	1008
Využitá kapacita v %	84,52 %	77,36 %	61,22 %	76,42 %
Počet učební spolu	28	22	19	68
Počet učební používaných školou	28	21	13	58
Z toho odborných učební	6	4	4	12
Poznámka		Prenájom	Prenájom	

Odborné učebne sú rozpisované podľa jednotlivých škôl a nezapočítavajú sa do kapacity školy. Priestory v prenájme sú v ZŠ Karpatská – trieda pre Tanečný klub Svitan a v ZŠ 8.mája - pre zubnú ambulanciu.

b) Kapacita a naplnenosť materských škôl

Hygienická kapacita predškolských zariadení je **357** miest. V súčasnosti je naplnenosť materských škôl **95,24%**.

Tabuľka 3 – naplnenosť MŠ v školskom roku 2013/14

	MŠ Ľ. Štúra	MŠ 8.mája	MŠ Gen. Svobodu	Spolu
Počet tried	7	5	5	17
Hygienická kapacita - počet detí	147	105	105	357
Počet otvorených tried	7	5	5	17
Počet zapísaných detí	142	105	93	340
Využitá kapacita v %	96,60%	100%	88,57%	95,24%

Technický stav budov škôl a predškolských zariadení

Budovy jednotlivých škôl a školských zariadení boli dané do prevádzky:

ZŠ Komenského - rok 1963, vek 50 rokov, (komplexná rekonštrukcia),

ZŠ 8.mája - rok 1981, vek 32 rokov, (čiastočná rekonštrukcia - zateplenie, výmena okien),

ZŠ Karpatská – rok 1993, vek 20 rokov,

MŠ Ľ. Štúra – rok 1975 vek 38 rokov,

MŠ 8.mája – rok 1978, vek 35 rokov,

MŠ Gen. Svobodu – rok 1990, vek 23 rokov.

Technický stav všetkých budov škôl

ZŠ Komenského - celková rekonštrukcia v roku 2010,

ZŠ 8.mája – čiastočná rekonštrukcia v roku 2010,

ZŠ Karpatská: v pôvodnom stave, nová strecha, čiastočne rekonštrukcia terasy

Potrebné realizovať:

- výmenu okien,
- zateplenie objektov,
- odstránenie statickej poruchy.

Zrealizovaním týchto opatrení by sa dosiahlo výrazné zníženie energetickej náročnosti budovy a prevádzkových nákladov ZŠ Karpatská.

Náklady na energie v MŠ a ZŠ za rok 2012

Tabuľka 4 - náklady na energie v MŠ v roku 2012 (v EUR)

	MŠ L. Štúra	MŠ 8.mája	MŠ Gen. Svob.	Spolu
elektrická energia	6 583,04	2 396,00	3 868,00	12 847,04
teplo	29 712,66	24 515,83	28 791,10	83 019,59
plyn	970,80	735,00	564,00	2 269,80
vodné, stočné	2 506,43	1 936,68	2 873,02	7 316,13
spolu energie	39 772,93	29 583,51	36 096,12	105 452,56

Najviac finančných prostriedkov je vynakladaných na tepelnú energiu a preto zriaďovateľ plánuje zrealizovať postupne výmenu okien a zateplenie budov.

Tabuľka 5 - náklady na energie v ZŠ rok 2012 (v EUR)

	ZŠ Komenského	ZŠ 8.mája	ZŠ Karpatská	Spolu
elektrická energia	19 804,00	15 194,21	6 678,00	41 676,21
teplo	29 521,04	33 786,97	42 653,30	105 961,31
plyn	6 098,61	216,39	1 682,00	7 997,00
vodné, stočné	5 953,53	9 338,53	3 643,00	18 935,06
spolu energie	61 377,18	58 536,10	54 656,30	174 569,58

Najviac finančných prostriedkov je vynakladaných na tepelnú energiu v ZŠ Karpatská, kde zriaďovateľ túto situáciu rieši a pristúpi k výmene okien.

Tabuľka 6 – financovanie školstva v roku 2012

2012	Prenesené kompetencie	Originálne kompetencie
Osobné náklady	1 259 900,00	1 022 490,00
Prevádzkové náklady	339 713,00	325 590,46
Spolu bežné výdavky- 600	1 599 613,00	1 348 080,46
Kapitálové výdavky -700	45 599,00	11 175,00
CELKOM	1 645 212,00	1 359 255,46

Tabuľka 7 – financovanie školstva v roku 2013

2013	Prenesené kompetencie	Originálne kompetencie
Osobné náklady	1 189 333,00	1 030 500,00
Prevádzkové náklady	312 005,00	365 558,00
Spolu bežné výdavky-600	1 501 338,00	1 396 058,00
Kapitálové výdavky-700	140 000,00	0,00
Celkom	1 641 338,00	1 396 058,00

Okrem originálnych kompetencií majú školy aj iné zdroje financovania a to sú vlastné príjmy a nenormatívne finančné prostriedky, ako je príspevok na výchovu a vzdelávanie v MŠ, vzdelávacie poukazy.

Tabuľka 8 - Predpoklad pridelenia finančných prostriedkov na prenesené kompetencie na základe demografického vývinu do roku 2018 v EUR

	2014	2015	2016	2017	2018
ZŠ Komenského	660 065	667 828	620 456	641 977	650 595
ZŠ 8.mája	508 736	515 448	523 501	511 420	547 662
ZŠ Karpatská	245 058	259 061	254 860	253 460	261 862
Spolu	1 413 859	1 442 337	1 398 817	1 406 857	1 460 119

Tabuľka 9 - Predpoklad pridelenia finančných prostriedkov na originálne kompetencie na základe demografického vývinu do roku 2018 v EUR

	2014	2015	2016	2017	2018
ZŠ Komenského	133 468	134 924	127 090	129 700	131 442
ZŠ 8.mája	109 970	111 420	113 162	110 551	118 384
ZŠ Karpatská	50 777	53 579	51 648	52 808	54 259
MŠ E. Štúra	254 110	247 289	245 467	262 511	269 332
MŠ. 8.mája	172 250	161 784	158 900	171 542	174 952
MŠ Gen. Svobodu	168 838	155 195	152 078	162 015	165 425
ZUŠ	414 163	398 611	398 611	398 611	398 611
CVČ	68 460	67 419	66 702	66 832	68 135
Spolu	1 372 036	1 330 221	1 313 658	1 354 570	1 380 540

V tabuľke 8 sú finančné prostriedky postavené na normatívnom princípe a legislatívne ho upravuje zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády SR č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov. V tabuľke nie sú zahrnuté tzv. nenormatívne účelové finančné prostriedky na asistenta učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním, na cestovné náklady na dopravu žiakov prostredníctvom obvodných úradov v sídle kraja, vzdelávacie poukazy, dohodovacie konanie, mimoriadne výsledky žiakov, kreditné príplatky, príspevok na výchovu a vzdelávanie v MŠ pre predškolákov, príspevok na skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, havárie a odchodné. Financovanie prevažnej väčšiny aktivít regionálneho školstva vykonávané v rámci prenesených kompetencií je založené na tzv. normatívnom princípe, ktorý hovorí, že objem pridelených finančných prostriedkov pre školu sa určí ako súčin normatívu a počtu jej žiakov. Normatív je objem finančných prostriedkov, ktorý poskytne štát na jedného žiaka. Normatív nie je pre všetky školy a všetkých žiakov rovnaký. Výška normatívu odráža finančnú náročnosť chodu školy, ktorá závisí od viacerých faktorov. Preto sú náklady na chod školy v súvislosti s určovaním normatívo rozdelené na viacero oblastí. Základné členenie je na osobné náklady a náklady na prevádzku. Toto členenie sa odráža aj v štruktúre normatívu, ktorý pozostáva z mzdového normatívu a z normatívu na prevádzku.

Z podielových daní obcí sú financované originálne kompetencie

- v zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov od 1. 1. 2005 materské školy, základné umelecké školy, jazykové školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a VÚC,
- v zmysle zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov od 1.1.2007 materské školy, základné umelecké školy, jazykové školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti cirkevných a súkromných zriaďovateľov.

1.1.1 Školy a školské zariadenia

Mesto Svidník je podľa § 6 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov zriadené troch plneorganizovaných základných škôl. Podľa ods. 2 citovaného zákona je mesto Svidník zriadené troch materských škôl, troch školských klubov detí, ktoré sú súčasťou základných škôl, centra voľného času a šiestich zariadení školského stravovania, ktoré sú súčasťou základných škôl, resp. materských škôl. Prehľad o školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Svidník v školskom roku 2012/13 poskytuje tabuľka:

Tabuľka 10 – základné školy

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.	Spolu
ZŠ Komenského	38	43	49	52	49	55	74	52	75	487
ZŠ 8. mája	39	26	31	34	51	58	47	48	50	384
ZŠ Karpatská	21	15	25	16	26	16	24	13	16	172
Spolu	98	84	105	102	126	129	145	113	141	1043

Tabuľka 11 – materské školy

	Počet tried	Počet zapís. detí	Počet predškolák.	Počet integrovan.
MŠ E. Štúra	7	160	51	0
MŠ 8. mája	5	94	33	0
MŠ Gen. Svobodu	5	92	30	2
Spolu	17	346	99	2

Tabuľka 12 – Základná umelecká škola

	Počet žiakov	ODBOR			
		Tanečný	výtvarný	Literárno-dramatický	hudobný
Chlapci	230	16	59	17	171
Dievčatá	347	82	182	35	184
Spolu	776	98	241	52	355

Tabuľka 13 – Stav v ZŠ, MŠ, ZUŠ a CVC v školskom roku 2012/2013

	Počet tried	Počet žiakov	Pedagogickí zamestnanci		Nepedagogickí zamestnanci		Spolu	
			FS	PS	FS	PS	FS	PS
ZŠ Komenského	20	487	49	41,02	16	15,6	65	56,62
ZŠ 8. mája	17	384	36	30,65	16	15,05	52	45,7
ZŠ Karpatská	9	172	21	14,69	9	9	30	23,69
Spolu	46	1043	106	86,36	41	39,65	147	126,01
Aktuálne stavy v školách v meste Svidník								
MŠ E. Štúra	7	160	16	16	9	9	25	25
MŠ 8. mája	5	94	11	11	6	5,5	17	16,5
MŠ G. Svobodu	5	92	11	11	6	5,5	17	16,5
Spolu	17	346	38	38	21	20	59	58
ZUŠ Svidník	38,79	776	28	26,5	5	4,25	33	30,75
CVC Svidník	38	1450	3	2,5	1	0,2	4	2,7
Mesto Svidník	101,79	2165	172	150,86	67	63,9	239	214,76

V oblasti výchovy a vzdelávania sme v uplynulom období boli svedkami radikálnych zmien v koncepcnej a legislatívnej oblasti. Nový školský zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je základným dokumentom pre uskutočňovanie reforiem, ktoré sa spustili 1. septembra 2008. Ide o model dvojúrovňového vzdelávania - o vyučovanie detí v priamych väzbách na vývoj doby čo rezonuje v spoločnosti od zverejnenia projektu Milénium. Nový zákon umožňuje škole vytvoriť si vlastný školský vzdelávací program, ktorý dopĺňa predpísaný obsah učiva. Školy si tvoria školský vzdelávací program nielen v súlade so štátnym vzdelávacím programom, ale hlavne v súlade s koncepciou rozvoja školy, ktorú tvorí riaditeľ a ktorá určuje smerovanie školy a jej priority pre nasledujúce obdobie. Zákon garantuje slobodnú ponuku vzdelávacích príležitostí a slobodnú voľbu pre žiaka. V praxi to znamená zavedenie dvojúrovňového výchovno - vzdelávacieho programu – štátneho a školského. Štátne vzdelávacie programy vymedzujú povinný obsah výchovy a vzdelávania v školách. Školský vzdelávací program si školy tvoria samy, pričom by mal vychádzať aj zo záujmov žiakov, reagovať na miestne podmienky a možnosti. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy, rade školy a po súhlasnom vyjadrení zriaďovateľa školy.

MŠVVaŠ SR navrhuje od 1. septembra roku 2014 vytvoriť nový Štátny vzdelávací program pre materské školy, zjednotiť a zjednodušiť štruktúru vzdelávacích štandardov pre prvý a druhý stupeň základných škôl. Ďalšou podstatnou zmenou je opätovné rozloženie učiva do ročníkov. Zvyšuje sa počet hodín pre materinský jazyk. Školy si môžu zvoliť prvý cudzí jazyk z výberu šiestich jazykov. Druhý cudzí jazyk sa stáva voliteľným. Posilňujú sa počty hodín matematiky, informatiky, prírodovedných predmetov, pracovného vyučovania, výtvarnej a hudobnej výchovy, čo sa odrazilo na znížení počtu voliteľných hodín.

1.1.2 SWOT analýza

Silné stránky	Príležitosti
<ul style="list-style-type: none"> • profilácia a špecializácia škôl • pedagogické potreby • starostlivosť o nadané deti • starostlivosť o deti zo sociálne znevýhodneného prostredia • plnenie environmentálneho programu • spolupráca ZŠ s predškolskými zariadeniami, CVČ a ZUŠ • využívanie alternatívnych prvkov vo výchovno-vyučovacom procese • spolupráca CPPaP • záujem zriaďovateľa o zvyšovanie úrovne edukačného procesu v školách a školských zariadeniach • záujem zriaďovateľa o stav budov a areálov 	<ul style="list-style-type: none"> • dobré podmienky na zavádzanie informačno-komunikačných technológií, • aplikácia aktivačných vyučovacích metód • získavanie sponzorov pre zlepšenie materiálno-technického vybavenia školy • uvedomenie si konkurencie škôl a boj o každého žiaka v súvislosti s normatívnym financovaním • učenie žiakov poznať vlastné učebné kompetencie, zodpovednosť za riadenie vlastného učenia • zapájanie sa do projektov, získavanie grantov cez projekty • prehĺbovanie a skvalitňovanie spolupráce škôl medzi sebou • zvyšovanie kvality vzdelávania pedagógov • využívanie školských zariadení a areálov škôl počas prázdnin
Slabé stránky	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • zvyšujúci sa vekový priemer pedagógov • klesajúci počet žiakov • materiálno –technická vybavenosť škôl a školských zariadení • nedostatok moderných učebných pomôcok • zastaraný knižný fond 	<ul style="list-style-type: none"> • demografický pokles populácie, starnutie obyvateľstva, migrácia obyvateľov • zvyšovanie nákladov na prevádzku škôl a školských zariadení, nárast cien energií • pokles reálnej hodnoty štátnej podpory v súvislosti s normatívnym financovaním • problémy s obnovou a omladzovaním učiteľského zboru, učitelia v dôchodkovom veku sú v trvalom pracovnom pomere

1.1.3 Materské školy

Zriaďovanie materských škôl je originálnou kompetenciou mesta pri výkone samosprávy. Od obdobia prechodu kompetencií na úseku školstva zo štátnej správy na samosprávu v roku 2002 prešlo predprimárne vzdelávanie viacerými úpravami. V prvom štádiu išlo predovšetkým o realizáciu racionalizačných opatrení, ktoré sa týkali vyradenia MŠ Duklianska zo siete škôl a školských zariadení a zníženia počtu tried v materských školách,

kde bola nízka ich naplnenosť. S tým súviseli aj opatrenia týkajúce sa počtu zamestnancov zabezpečujúcich pobyt detí v materských školách. Ďalším výrazným opatrením bola zmena formy hospodárenia, keď od 1.1.2013 prešli materské školy na právnu subjektivitu.

Tabuľka 14 - Prehľad o počte materských škôl, tried a zamestnancov

	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Počet MŠ	3	3	3	3	3	3	3	3
Počet tried	17	17	17	17	17	17	17	17
Počet detí	359	356	323	318	321	328	351	346
Počet zamestn.	58	58	58	58	58	59	59	59
Z toho pedag.	38	38	38	38	38	38	38	38

Tabuľka 15 – Prehľad o kapacite a aktuálnom počte zapísaných detí v školskom roku 2012/13

	Počet tried	Počet zapísaných detí 3 až 6 rokov	dvojročné deti – (počítajú sa za dve)	Počet detí v prepočte	Priemer na triedu	Kapacita na triedu podľa školského zákona	Kapacita MŠ triedy/poč. detí
MŠ Ľ. Štúra	7	137	23	183	26	21	7/147
MŠ 8. mája	5	93	1	95	19	21	5/105
MŠ Gen. Svobodu	5	84	8	100	20	21	5/105
SPOLU	17	314	32	378	21,66	21	17/357

Z uvedeného vyplýva, že priemerný počet zapísaných detí 21,66 na triedu je v súlade so zákonom č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní §29.

Profilácia materských škôl

MŠ Ľ. Štúra dlhodobo dosahuje pri naplňaní základných cieľov predškolskej výchovy veľmi dobré výsledky. Navštevuje ju 160 detí v 7 triedach. Z vidieka je to 34 detí, čo činí 21,25%. Má veľmi výhodnú polohu v centre mesta. O výchovu sa stará 16 pedagogických zamestnancov a 9 nepedagogických zamestnancov.

Materská škola sa úspešne prezentuje na odbornej a rodičovskej verejnosti, o čom svedčí celý rad vynikajúcich umiestnení vo výtvarných súťažiach okresných, krajských i celoslovenských, rôznymi vystúpeniami na slávnostiach v meste, aktivitami počas školského roka, tvorivými dielňami a výstavkami z LEGA Dacta a Duplo, zriadenými galériami najkrajších detských prác. V MŠ úspešne pracuje dramatický, výtvarný, spevácky a tanečný krúžok. Novým fenoménom v práci materskej školy od roku 2004 je zriadenie anglickej triedy a výučba základov anglického jazyka. Veľmi dobrá spolupráca je s ÚzS SČK, MŠ, ZŠ, ZUŠ, CPPP a P, PK, POS a so SŠ, kde si predškôláci z prípravných tried zdokonaľujú prácu s počítačom.

MŠ 8.mája veľmi výhodnou polohou. Účelovú budovu s piatimi triedami navštevuje tohto

roku 94 detí. V novembri 2008 oslávila materská škola 30. výročie svojho vzniku. V súčasnosti má materská škola päť tried v ktorých predprimárne vzdelávanie získava 94 detí.

Materská škola v predprimárnom vzdelávaní postupuje podľa školského vzdelávacieho programu "DÚHA", ktorý je vypracovaný v súlade so štátnym vzdelávacím programom ISCED 0. Poloha materskej školy, ako aj prostredie ponúka bezprostredný kontakt s prírodou a preto sa vo výchovno-vzdelávacom procese zameriava na spoznávanie životného prostredia, zákonitosti prírody a jeho vplyv na človeka

V roku 2009 sa škola zapojila do slovenského programu "Zelená škola", ktorý je zapojený do svetového hnutia EcoSchools, teda do siete škôl v medzikontinentálnom meradle. Cieľom projektu je vypestovať environmentálne cítenie u detí a prostredníctvom detí pôsobiť na rodičov a okolie. V roku 2011 po dvojročnom certifikačnom období pri splnení všetkých krokov programu Zelená škola, materská škola získala medzinárodný certifikát "Zelená škola" a zelenú vlajku EcoSchools.

MŠ Gen. Svobodu navštevuje 92 detí v piatich triedach. Z celkového počtu zapísaných detí je 25 detí z okolitých obcí, čo je 27,17%. Triedy sú vybavené a prispôbené k práci podľa projektu „Škola podporujúca zdravie“ – telocvičňa s náradím a náčiním – špeciálna liečebná gymnastika a správne držanie tela, trieda zdravých aktivít, učebňa Lego Data, bezbariérový vchod.

Materská škola sa zameriava na presadzovanie pohybovej aktivity u detí, podporu zdravia, prevenciu obezity a civilizačných ochorení, na rozvoj návykov súvisiacich so zdravým životným štýlom, na dosiahnutie optimálnej emocionálnej, sociálnej a kognitívnej úrovne ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti.

Škola získala certifikát „Škola podporujúca zdravie“ a tým sa stala členom Národného projektu „Škola podporujúca zdravie“ Ministerstva školstva SR a Ministerstva zdravotníctva SR ako jediná materská škola v meste Svidník. V roku 2010 získala v spolupráci s Falck certifikát Bezpečná MŠ.

Projekt „Škola podporujúca zdravie“ je programom WHO (svetová zdravotnícka organizácia) CE (Európska rada) a CEC (Komisia pre európske spoločenstvo). Na Slovensku bol schválený MŠ SR a MZ SR v súvislosti so schválením Národného programu podpory zdravia.

Všetky materské školy vhodným a nenásilným spôsobom dopĺňajú rodinnú výchovu a pripravujú deti na praktický život v spoločnosti. Výchovno-vzdelávací proces sa realizuje plánovaním a plnením výkonových štandardov ISCED 0 s postupnou tvorbou učebných osnov, čo si vyžaduje zmenu tradičného spôsobu edukácie. Pravidelne sa zapájajú do kultúrno-spoločenského a športového diania v meste, zúčastňujú sa vystúpení a podujatí organizovaných mestom a inými subjektmi, kde deti prezentujú svoje hudobno-dramatické a tanečné prejavy. Veľký dôraz kladú na všestranný rozvoj detí, na posilňovanie zdravia, budovanie zdravého životného štýlu a to najmä vedením detí k pohybovým aktivitám. Výmena prvkov v detských ihriskách priniesla skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu zameraného na pohybové aktivity, psychomotorický vývin detí a rozvoj pohybovej koordinácie. V MŠ sa využívajú nové formy prístupu a hodnotenia detí – formatívne hodnotenie slovné, prípadne symbolmi a ikonkami, ako aj neverbálne formy pozitívneho hodnotenia. Základom je partnerský prístup k dieťaťu a vzájomná dôvera medzi učiteľkou a dieťaťom a učiteľkou a rodičom. Hodnotenie je chápané ako dôležitý motivačný prvok. Intenzívne spolupracujú so základnými školami pri získavaní počítačovej gramotnosti predškolákov. Spoločnými aktivitami so žiakmi prvých ročníkov a prizývaním učiteľiek základných škôl na stretnutia s rodičmi sa snažia uľahčiť prechod detí z materskej do základnej školy. Zvýšenú pozornosť venujú v materskej škole pripravenosti 5-6 ročných detí pre vstup do základnej školy a deťom s odkladom školskej dochádzky zaraďovaním stimulačných programov a grafomotorických cvičení. Všetky materské školy potrebujú výmenu okien a zateplenie ako aj vyriešenie striech.

1.1.4 Základné školy

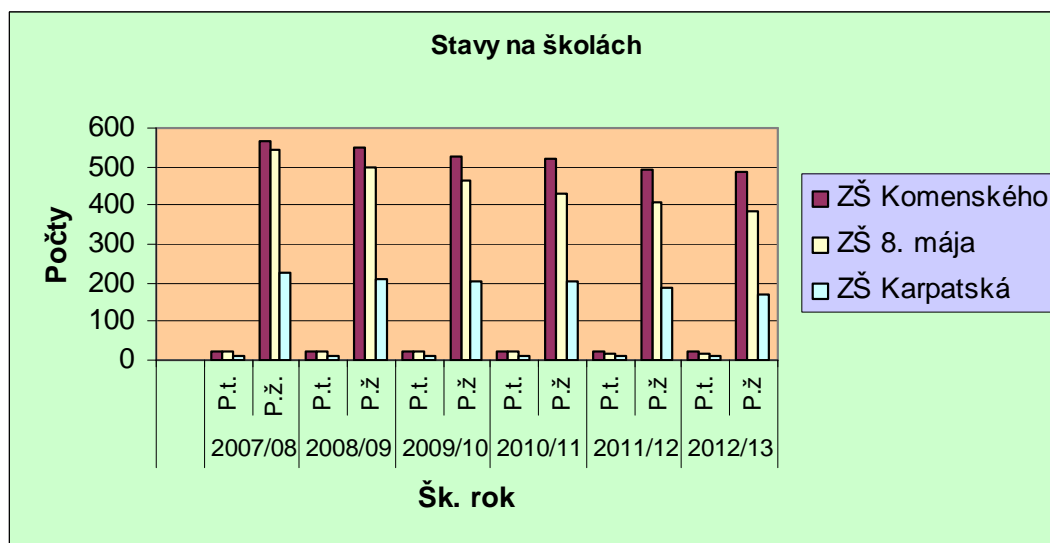
Mesto Svidník je zriaďovateľom troch základných škôl, ktoré vystupujú ako samostatné právne subjekty v ekonomickej a personálnej oblasti. Všetky základné školy - Základná škola Komenského, Základná škola 8.mája ako aj Základná škola Karpatská - zabezpečujú napĺňanie požiadaviek na výchovu, vzdelávanie a využívanie voľného času detí na úrovni požadovanej legislatívy. Kapacitne pokrývajú potrebu nášho mesta, povinnú školskú dochádzku si v nich plnia nielen žiaci s trvalým pobytom vo Svidníku, ale na základe uzatvorených zmlúv o spoločnom školskom obvode aj žiaci z okolitých obcí. Okrem toho sú na území mesta základné školy iných zriaďovateľov: Cirkevná základná škola Sv. Juraja s deviatimi triedami a 99 žiakmi a Základná škola ako organizačná zložka Spojenej školy ktorá ma 9 tried so 197 žiakmi.

Od školského roka 2007/08 každoročne zaznamenávame pokles počtu tried a žiakov. V školskom roku 2013/14 až do školského roku 2018/19 sa stavy stabilizujú. Môžu pribudnúť detí z vidieckych škôl, kde je kritický počet žiakov napr. v Šarišskom Štiavniku, alebo v prípade dohody aj žiaci základnej školy ako organizačnej zložky Spojenej školy.

Tabuľka 16 – Porovnanie počtu žiakov a počtu tried (školský rok 2007/2008 až 2012/2013)

	2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
	Počet tried	Počet žiakov	Počet tried	Počet žiakov	Počet tried	Počet žiakov	Počet tried	Počet žiakov	Počet tried	Počet žiakov	Počet tried	Počet žiakov
ZŠ Komenského	25	564	24	551	23	526	23	521	21	490	20	487
ZŠ 8. mája	23	545	22	500	21	466	20	429	19	410	17	384
ZŠ Karpatská	11	224	11	212	11	201	11	201	11	189	9	172
Spolu	59	1333	57	1263	55	1193	54	1151	51	1089	46	1043

Graf č.1 – Stavy na školách

Tabuľka 17 – Projektová kapacita a počty žiakov základných škôl

	Počet tried	Počet žiakov 2012/13	Integrovaní žiaci	Počet žiakov po prepočte	Priemer na triedu/kapacita	Kapacita žiakov – školský zákon	Projektová kapacita tried ZŠ
ZŠ Komenského	20	487	27	514	25,7/26,5	530	22
ZŠ 8. mája	17	384	24	408	24/26,5	477	18
ZŠ Karpatská	9	172	25	197	21,8/26,5	312	12
SPOLU:	46	1043	76	1119	23,8/26,5	1319	52

Podľa údajov v sledovanom období od školského roka 2007/2008 po súčasnosť klesol počet tried o 13 a počet žiakov o 290 žiakov. Najmenšia naplnenosť je v Základnej škole Karpatská, kde je rozdiel medzi kapacitou a naplnenosťou 115 žiakov. Celkový rozdiel v naplnenosti podľa projektovej kapacity a skutočného stavu k 15.9.2013 je 306 žiakov. Podľa demografického vývoja by sa mal v nasledujúcom období počet žiakov stabilizovať, očakávame iba mierny pokles. Dôkazom je vývoj počtu žiakov v závislosti od demografického vývoja v meste. Počty žiakov však ovplyvňujú aj ďalšie faktory, napr. počet detí s odkladom povinnej školskej dochádzky, alebo žiaci prichádzajúci z iných obcí. Je potrebné sieť škôl a školských zariadení v okrese Svidník optimalizovať. Vyžaduje si to jednak potreba zvýšenia efektívnosti použitia finančných prostriedkov, o ktorých sa hovorí vyššie, ale aj potreba podporiť zvyšovanie kvality vzdelávania a výchovy. V malých a osobitne v málotriednych školách (teda v školách so spojenými ročníkmi) sa podstatne ťažšie vytvárajú vhodné podmienky na podporu vzdelávacieho procesu ako v plnoorganizovaných väčších školách, a to tak z hľadiska personálneho, ako aj materiálneho zabezpečenia. Optimalizácia siete škôl a školských zariadení v okrese Svidník, by priniesla vyšší počet detí a žiakov v školách a školských zariadeniach v školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Svidník.

Tabuľka 18 – Demografický vývoj v školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Svidník 2013-2018.

	ZŠ Komenského			ZŠ 8. mája			ZŠ Karpatská		
	Počet žiakov v 1. roč.	Počet žiakov	Počet tried	Počet žiakov v 1. roč.	Počet žiakov	Počet tried	Počet žiakov v 1. roč.	Počet žiakov	Počet tried
2012/13	38	487	20	39	384	17	21	172	9
2013/14	45	460	19	37	379	17	19	175	9
2014/15	53	465	19	43	384	17	23	185	9
2015/16	43	436	19	34	390	17	17	178	9
2016/17	45	432	19	37	381	17	20	182	9
2017/18	59	447	20	48	389	18	25	181	9
2018/19	53	453	20	43	408	18	22	187	9

V tabuľke sú predpokladané stavy žiakov v školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Svidník, znížené o počty žiakov, ktorí navštevujú v meste školy v inej zriaďovateľskej pôsobnosti. Z celkového počtu všetkých žiakov v meste Svidník ako aj školských obvodov zhruba 12% detí navštevuje CZŠ Sv. Juraja a 18% Spojenú školu Svidník. Od školského roka 2017/18 sa stavy žiakov mierne zvyšujú.

Počet žiakov v základných školách má vplyv na výšku finančných prostriedkov pridelených základným školám prostredníctvom štátneho normatívneho financovania (§ 4 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov).

Profilácia základných škôl

Základná škola Komenského je najstaršou školou v meste. V roku 2010 prešla komplexnou rekonštrukciou v rámci Regionálneho operačného programu projekt „Obnova a rekonštrukcia“. Všetky objekty bolo zateplené, vrátane pôjdového priestoru. Okna a dvere sú plastové, zasklené izolačným dvojsklom. Už predtým mesto realizovalo komplexnú rekonštrukciu strechy. V učebniach bola kompletne vymenená elektroinštalácia, zrealizovaná automatika regulácia vykurovania vrátane rekonštrukcie rozvodov. Podlahy boli vymenené za nové. V súčasnosti 22-triednu školu navštevuje 487 žiakov v 20 triedach. Z celkového počtu je 205 žiakov z vidieka čo je 42,09%.

Výchovno-vzdelávací proces v školskom roku 2011/2012 sa realizoval podľa ŠVP a ŠkVP, vnútorného poriadku školy a rámcového učebného plánu, školského vzdelávacieho programu s názvom "Dielňa pohybu, umu a krásy ducha" v 1.- 8. ročníku, v 9. ročníku podľa variantu 2 a v 9.c učebného plánu s rozšíreným vyučovaním športovej prípravy zameranej na futbal chlapcov. V školskom vzdelávacom programe mali možnosť 5 voľných vyučovacích hodín na I. stupni, ktoré využili na vyučovanie cudzieho jazyka - anglického od 1. ročníka a na posilnenie predmetov: slovenský jazyk (2), matematika (1), a prírodoveda (1), výtvarná výchova (1). Na II. stupni zo 6 voľných hodín využili: nový predmet Cesta za poznaním (1), posilnenie hlavných predmetov a v triedach so športovou prípravou boli hodiny využité pre športovú činnosť. V školskom roku 2011/2012 boli realizované tieto projekty:

Projekt: „Cesta k emocionálnej zrelosti“,

Projekt: „Anna 16“ pre 8. ročník,

Projekt: „Šikanovanie a možnosti prevencie na ZŠ“,

Projekt: „Správaj sa normálne“,

Projekt: „Projekt RITTA“,

Projekt: „Upratujme spoločný dvor“,

Projekt: „Policajná zebra“- Cieľom projektu je skvalitnenie výchovy žiakov v oblasti dopravnej výchovy. Terciárny cieľ projektu predstavuje zlepšenie a rozšírenie spolupráce Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove s Komendou Wojewódzkej Policji w Rzeszowie.

Škola v školskom roku 2011/2012 poskytla svojim žiakom už pekné nové priestory. Vyučovali sa v moderných triedach a špeciálnych učebniach chémie, fyziky, 2 počítačových učebniach, jazykovej učebni, klubovni. Škola po rekonštrukcii dostala moderné ošatenie a tým sa vytvorilo príjemné pracovné prostredie pre žiakov.

Škola má 28 učební, (z toho dve na vyučovanie cudzích jazykov, jednu na vyučovanie chémie, jednu na fyziku, dve počítačové triedy, školskú knižnicu), 10 kabinetov, 1 dobre vybavenú telocvičňu a posilňovňu, školské ihrisko a mini ihrisko s umelým trávnikom, dielňu na technickú výchovu, 4 oddelenia ŠKD (104 žiakov), školskú cvičnú kuchynku, klubovňu a školskú kuchyňu s jedálňou (490 stravníkov).

Každý školský rok sa dopĺňujú kabinety učebnými pomôckami. Podarilo sa zväčšiť zbierky pomôcok v kabinetoch I. stupňa, prírodopisu, chémie, fyziky, zemepisu, dejepisu a

školskej kuchynky. Na pomerne dobrej úrovni je vybavenie školy počítačovou technikou (60 počítačov a 10 notebookov) a pre skvalitnenie vyučovacieho procesu je využívaných 5 interaktívnych tabulí, dataprojektory, ozvučovacíu techniku a ostatná audiovizuálna technika.

Základnú školu 8. mája, ktorá je 18 triedna navštevuje 384 žiakov v 17 triedach. Z vidieka je to 125 žiakov čo je 32,55%. Má dobrú polohu s ihriskom a školským bazénom. V roku 2010 prešla v rámci Regionálneho operačného programu „Obnova a rekonštrukcia“ zateplením obvodového plášťa a výmenou okien. Boli zrealizované nové maľby. Úsporou tepelnej energie sa znížili náklady na prevádzke. Škola má 2 telocvične, krytú plaváreň, 2 sauny, ŠJ, cvičnú kuchynku, 2 počítačové učebne, jazykovú učebňu na ANJ, žiacku knižnicu, video - učebňu, športové ihrisko, ktoré potrebuje rekonštrukciu. V rámci modernizácie škola je vybavená multifunkčnou tabuľou e-Beam, dataprojektorom a notebookmi. Škola nemá odborné učebne na fyziku, chémiu a biológiu. Podľa nových európskych noriem treba dovybaviť školskú kuchyňu, vymeniť podlahovú krytinu v ŠJ a zakúpiť nový nábytok. Škole chýba vybavenie tried novými skriňami a osvetlením. Nevyhnutná je aj výmena podlahovej krytiny v triedach a na dolnej chodbe a rekonštrukcia toaliet. Potrebná je aj oprava odpadových rúr. Nevyhnutná je aj oprava ľahkoatletického areálu. Škola je pomerne dobre vybavená učebnými pomôckami na vyučovanie žiakov I. stupňa, pomôckami na vyučovanie ANJ a NEJ. Na dovybavenie školy učebnými pomôckami z MAT, FYZ, CHEM, BIO a ANJ prispeje v novom školskom roku realizácia projektu Premena tradičnej školy na modernú. Vďaka Agentúre MŠ VVaV SR pre štrukturálne fondy EÚ škola začala 8. júna 2012 s realizáciou projektu „Moderná škola - cesta k úspechu“. Výška poskytnutého nenávratného finančného príspevku je 333 437,34 EUR.

Projekt „Zdravie v školách 2011“ bol zameraný na zavedenie nového vyučovacieho predmetu Mladý záchranár v Školskom vzdelávacom programe a na implementáciu uceleného programu rozvoja súdržnosti a tolerancie žiakov I. a II. stupňa. Súčasťou projektu bolo aktívne zapojenie všetkých učiteľov, koordinátora projektu Zdravá škola, psychologov z CPPPaP, koordinátora prevencie drogových závislostí, výchovného poradcu rodičov a iných odborných pracovníkov.

Základná škola Karpatská je 12 triednou školou, ktorú navštevuje 172 detí v 9 triedach. Z vidieka je to 25 žiakov čo je 14,53%. Výchovno-vzdelávací proces v školskom roku 2012/2013 v 5.- 8. ročníku realizujú podľa štátneho a školského vzdelávacieho programu ISCED 2, v 9. B podľa základného variantu 2 a v 9. A podľa variantu pre triedu s rozšíreným vyučovaním športovej prípravy. Škola svojimi aktivitami sa snaží vytvárať podmienky na upevňovanie spolupatričnosti a hrdosti na školu a mesto. Škola usporiadala medzinárodné turnaje O pohár primátora vo volejbale chlapcov a stolnom tenise jednotlivcov (spoluorganizátorom bolo Mesto Svidník a Slávia Svidník). Škola bola v tomto školskom roku organizátorom týchto žiackych súťaží: športové súťaže - obvodné kolo volejbal chlapci, obvodné kolo basketbal chlapci, obvodné kolo stolný tenis družstiev chlapci a dievčatá, okresné kolo stolný tenis jednotlivcov a dvojhier.

Pri škole aktívne pracuje športový klub ZŠ Karpatská a Slávia Svidník, ktorého členmi sú v prevažnej miere žiaci ZŠ Ul. karpatská.

Škola bola zapojená v týchto projektoch:

- Dlhodobý projekt: Modernizácia vzdelávacieho procesu,
- Krátkodobé projekty: Recyklohry, Recykluj a vyhraj, Správaj sa slušne, Bezpečne na cestách, Prevenciou za bezpečné mesto, Strom života - Modré z neba, Upratujeme spoločný dom, Školské mlieko.

Priestorové podmienky školy sú na veľmi dobrej úrovni. Škola má k dispozícii 16 učební, 3 odborné učebne, počítačovú učebňu, školskú jedáleň a telocvičňu. V areáli školy sú dve viacúčelové športové ihriská, doskočisko, atletická dráha. Kvôli zatekaniu strechy bola potrebná kompletná oprava strechy na sedlovú, ktorá sa realizovala v etapách na žiadosť zriaďovateľa školy z prostriedkov poskytnutých MŠVVaŠ SR na havarijný stav. Bola

potrebná aj rekonštrukcia terasy pred budovou školy, ktorá bola vplyvom poveternostných podmienok znehodnotená a ohrozovala deti, na ktorú boli tiež poskytnuté finančné prostriedky na žiadosť zriaďovateľa prostredníctvom KŠÚ v Prešove. Nevyhnutne je ešte treba riešiť tie časti budovy školy, kde sa vyskytli statické poruchy. Z dôvodu zníženia energetickej náročnosti mesto Svidník plánuje postupne výmenu okien.

Prioritou všetkých škôl v meste je poskytovať žiakom komplexné služby v oblasti výchovy a vzdelávania. Základné školy sa dlhodobo venujú zmene tradičného spôsobu vyučovania, pričom každá z nich hľadá svoju špecifickú cestu, ako zmenu dosiahnuť. V snahe zatriktívniť vyučovanie školy vo vyučovacom procese využívajú prvky informatizácie s možnosťou využitia výučbových programov, výučbové CD a DVD nosiče z edukačného balíka z projektu INFOVEK.

Školy pri hodnotení žiakov využívajú všetky spôsoby vyplývajúce z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov, t.j. slovné hodnotenie, hodnotenie klasifikáciou i kombináciu klasifikácie a slovného hodnotenia. Vyučujúci pri hodnotení rešpektujú práva dieťaťa, uplatňujú pedagogický takt voči žiakovi a berú do úvahy nielen momentálny výkon, ale aj momentálnu disponovanosť, usilovnosť, osobnostný rast. Vyučujúci majú na zreteli, že hodnotenie má byť prostriedkom pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka. Mimoriadnu pozornosť venujú žiakom so ŠVVP, pri ich hodnotení každý vyučujúci striktné dodržiava odporúčania CPPaP. Snažia sa o odlišenie hodnotenie spôsobilosti od hodnotenia správania. Výsledky hodnotenia a klasifikácie každoročne školy zverejňujú vo svojich správach o výchovno-vzdelávacej činnosti.

V rámci výchovno-vzdelávacieho pôsobenia školy dbajú na intenzívne prepojenie vyučovacích činností s výchovnými aktivitami. Prepojenie výchovno-vzdelávacieho procesu s činnosťou ŠKD sa uskutočňuje formou rôznych výchovných aktivít zameraných na prírodovedno-environmentálnu oblasť, eticko-výchovnú oblasť, pracovno-technickú oblasť spoločensko-vednú oblasť, vzdelávaciu oblasť, telovýchovnú oblasť, či psychohygienické činnosti. V školách narastajú počty detí a žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami. Podmienkou pre integrované vzdelávanie je písomná žiadosť zákonného zástupcu a závery špeciálno-pedagogického a psychologického vyšetrenia centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a centra špeciálno-pedagogického poradenstva. Legislatíva teda umožňuje zákonným zástupcom dieťaťa so zdravotným postihnutím rozhodnúť, v akom type školy sa bude ich dieťa vzdelávať. V záveroch z diagnostického vyšetrenia musí byť uvedená diagnóza dieťaťa a žiaka, čiže dôvod na vzdelávanie dieťaťa a žiaka s využitím pre neho prospešných špeciálnych metód a foriem a odporúčanie najvhodnejšej formy vzdelávania (školská integrácia, špeciálna trieda alebo špeciálna škola), do ktorej by mal byť zaradený. Rodič môže svoju voľbu školy zmeniť – buď na základe vlastného uváženia, alebo na odporúčanie poradne prípadne školy. V prípade, ak sa rodič dieťaťa rozhodne o inej než odporúčanej forme vzdelávania pre jeho dieťa, riaditeľ školy to musí rešpektovať. Ich výchovu a vzdelávanie zabezpečujú pedagógovia v spolupráci s výchovnými poradcami a asistentmi učiteľa. V rámci svojej činnosti sa venujú individuálne integrovaným žiakom a žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Táto činnosť v sebe zahŕňa poskytovanie špeciálno-pedagogických, terapeutických a rehabilitačných služieb a vytváranie individuálnych vzdelávacích programov týmto žiakom v procese vyučovania a tiež poskytovanie konzultácií, rád a informácií ostatným odborným zamestnancom školy a rodičom dieťaťa.

Školy vytvárajú priestor pre deti talentované a nadané. Dôkazom sú triedy pre žiakov so špecifickým a všeobecným intelektovým nadaním, s nadaním na cudzie jazyky, matematiku a prírodovedné predmety a šport.

Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia sú vzdelávaní v bežných triedach s ostatnými žiakmi. Každý vyučujúci k nim pristupuje pri ťažkostiach individuálne, aby zvládli učivo príslušného ročníka.

V školách je vytvorený vnútorný systém vzdelávania. Pedagogickí zamestnanci majú možnosť zvyšovať si svoju odbornosť v rámci kontinuálneho vzdelávania kreditným systémom. O získaných vedomostiach zo vzdelávacích aktivít priebežne informujú svojich kolegov počas zasadnutí metodických združení, predmetových komisií a pracovných porád.

Prístup k informačno-komunikačným technológiám je v školách samozrejmosťou. V základných školách je výpočtová technika k dispozícii v kabinetoch a zborovniach, vybudované moderné IKT učebne taktiež umožňujú prístup na internet.

Prenos informácií na oboch úrovniach (horizontálnej a vertikálnej) prispieva k dobrej informovanosti, k vytváraniu priaznivej klímy či v pedagogickom zbere alebo medzi pedagógmi, žiakmi a rodičovskou verejnosťou.

1.1.5 Základná umelecká škola (ZUŠ)

V zriaďovateľskej kompetencii mesta je aj základná umelecká škola. Zabezpečuje mimoškolskú a záujmovú činnosť v skupinovej a individuálnej forme vyučovania v 4 odboroch: hudobnom, výtvarnom, tanečnom a literárno-dramatickom. Z celkovo 776 žiakov v aktuálnom školskom roku sa 355 vyučuje v individuálnej forme (hudobný odbor) a 421 v skupinovej forme. Škola sídli v účelovej budove. Napriek klesajúcemu demografickému vývoju počet žiakov v základnej umeleckej škole stále zotrváva na svojej úrovni, dokonca sa zvýšil. Dôkazom toho je percentuálne vyjadrenie počtu jej žiakov v pomere k počtu žiakov základných škôl v tom ktorom období. Zásľuhu na tom má kvalitná pedagogická práca všetkých pedagógov.

Profilácia ZUŠ

Škola má z hľadiska umeleckého vzdelávania a výchovy mladých ľudí v meste nezastupiteľné miesto. Má dve alokované triedy výtvarného odboru v ZŠ Kružlova a v ZŠ Krajná Poľana.

Základná umelecká škola je plne organizovanou školou. Poskytuje základné umelecké vzdelanie, podľa § 17 školského zákona o výchove a vzdelávaní. Na škole sú štyri umelecké odbory - hudobný (HO), výtvarný (VO), tanečný (TO) a literárno-dramatický (LDO). Budova ZUŠ je originálna, účelovo prispôbená podmienkam školy, v ktorej sú triedy predpisovo prispôbené individuálnemu a skupinovému vyučovaniu.

ZUŠ poskytuje základné umelecké vzdelanie realizujúce v dvoch paralelných rovinách:

- vyhľadáva, stará sa a rozvíja talenty, poskytuje im prípravu na ďalšie profesijné umelecké vzdelanie na stredných školách, konzervatóriách a vysokých umeleckých školách,
- poskytuje umelecké vzdelanie širokej populácii školopovinných detí a mládeže, ktoré prejavujú sami záujem, alebo ich rodičia majú záujem o umelecké vzdelanie svojich detí.

ZUŠ vo Svidníku bola založená v novembri 1959. Na rozdiel od ZŠ svojou špecifickou obsahovou náplňou (koncerty, výstavy, tvorivé dielne, scénické projekty) sa radí medzi dôležité kultúrne inštitúcie v meste. Nachádza sa na veľmi dobrom a dostupnom mieste nielen pre žiakov zo Svidníka, ale aj z okolitých obcí.

V školskom roku 2011/2012 sa vyučovalo v 17 triedach individuálneho vyučovania a 6 triedach skupinového vyučovania. Počas prázdnin sa vytvorila nová trieda individuálneho vyučovania zo skladových priestorov, vymaľovala sa zborovňa a niekoľko tried individuálneho vyučovania. V učebni bicích nástrojov sa urobila jednoduchšia zvuková izolácia. V rámci udržiavania materiálno-technických podmienok sa upravovalo aj okolie školy – nový prístupový chodník, kosenie trávnik, výrub stromov a podobne.

V rámci vlastných finančných možností zakupujú a renovujú hudobné nástroje a obnovili si notový materiál. Postupne vybavili jednotlivé odbory kvalitnými učebnými pomôckami, aby vyučovacie hodiny boli zaujímavejšie, progresívnejšie, približujúce umenie ako

prostriedok pre pochopenie krásna. V koncertnej miestnosti je potrebné zakúpiť nové koncertné krídlo. Počas letných prázdnin školského roku 2012/2013 upravili a zväčšili pódium tak, aby boli vyhovujúce podmienky nielen pre sólovú hru na jednotlivých nástrojoch, ale aj pre väčšie komorné zoskupenia ako aj na prezentáciu TO. Postupne v triedach individuálneho vyučovania vymieňajú podlahovú krytinu, nakoľko nezodpovedá hygienickým podmienkam. Podľa finančných možností je potrebná výmena okien v celej budove školy nakoľko tieto okná sú v nezodpovedajúcom technickom stave. Zároveň dochádza k veľkému úniku tepla. Zriadila sa nová trieda pre počítačovú grafiku.

Finančné náklady spojené s prevádzkou budovy a jej technického stavu sú veľmi finančne náročné. Je potrebné obnoviť, opraviť resp. zrekonštruovať strechu budovy na prízemí, okná, zaskliť átrium, čím by sa vytvoril ďalší priestor na prezentáciu činnosti školy.

1.1.6 Centrum voľného času (CVČ)

Centrum voľného času je samostatnou rozpočtovou organizáciou, ktorú zriadilo Mesto Svidník 1.9.2012. V zmysle zákona NR SR č. 245 / 2008 Z.z. je CVČ školským zariadením v sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky. K 15. 9.2012 bolo do centra zapísaných 1450 klientov v 38 záujmových útvaroch.

Centrum voľného času Svidník sídli v priestoroch Domu kultúry na Ul. Sov. hrdinov č. 354/38. Záujmová činnosť v skupinách detí navštevujúcich jednu školu sa uskutočňuje spravidla v priestoroch škôl.

Úlohou CVČ Svidník je poskytovať, zabezpečovať ponuku pre výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí vo veku 5 až 15 rokov s trvalým pobytom v meste Svidník a v okolitých obciach. CVČ Svidník ako školské zariadenie s celoročnou prevádzkou poskytuje tieto formy záujmového vzdelávania:

- pravidelnú činnosť: krúžky,
- príležitostnú činnosť: súťaže, výstavy, besedy, výlety, exkurzie,
- tábory počas školských prázdnin,
- sústreďenia pre rozvoj sociálnych kompetencií a formovanie tímovej spolupráce.

Pravidelná činnosť záujmových útvarov sa uskutočňuje prevažne v popoludňajších hodinách počas celého týždňa a to v súlade s rozvrhom hodín a plánom činnosti. Príležitostná činnosť prebieha v súlade s mesačným plánom počas celého roka, a to aj v dňoch pracovného pokoja. CVČ pri organizovaní aktivít spolupracuje občianskymi združeniami a ďalšími subjektmi pôsobiacimi v oblasti kultúry a práce s mládežou. Hlavnými partnermi CVČ Svidník sú Podduklianske osvetové stredisko a VK Slávia Svidník.

V svojej práci sa snažia o naplnenie týchto cieľov:

- budovať vzťah ku komunitám ľudí s rovnakými záujmami,
- vytvárať podmienky pre zmysluplné trávenie voľného času,
- rozvíjať schopnosti, zručnosti a talent detí a mládeže,
- podporovať ich tvorivosť, súťaživosť a aktívny spôsob života,
- rozvíjať sociálne kompetencie,
- formovať hodnoty úcty k tradíciám a poznanie historických koreňov regiónu,
- vytvárať vzťah k ochrane životného prostredia,
- prevenciou predchádzať nežiaducim sociopatologickým javom,
- „V škole sa učíš, v CVČ zabávaš“ je krédo, ktorým chcú naplniť svoju prácu.

1.1.7 Školské kluby detí (ŠKD)

Školské kluby detí sú zriadené pri všetkých základných školách v meste a tvoria ich neoddeliteľnú súčasť. V školskom roku 2012/2013 bolo v ŠKD spolu 250 detí v deviatich

oddeleniach, čo predstavuje 23,96 % v pomere k celkovému počtu žiakov. ŠKD väčšinou nedisponujú samostatnými priestormi, polovica z nich využíva na svoju činnosť triedy, kde sa vyučuje. Výchovno-vzdelávaciu činnosť v ŠKD zabezpečuje 9 vychovávateľov. Predmetom ich činnosti je uspokojovanie záujmov žiakov v čase mimo školského vyučovania, pričom sa dodržiava pravidelné striedanie oddychovej a záujmovej aktivity dieťaťa s aktivitou súvisiacou s prípravou na vyučovanie. Dôležité je, aby činnosti zodpovedali zdravotno-hygienickým zásadám striedania práce a odpočinku a prispievali k odstráneniu únavy z predchádzajúcej školskej činnosti.

Ciele výchovno-vzdelávacej činnosti:

- kvalitnou a pestrou činnosťou dávať deťom podnety pre získavanie vzťahu k sebaovládaniu,
- zvyšovať podiel samostatnej práce dieťaťa, motivovať ho k aktívnej účasti na svojom seba rozvoji,
- vytvárať podmienky na rozvoj tvorivosti,
- spolupracovať s triednymi učiteľmi pri organizovaní podujatí mimo vyučovania.

Školské kluby detí sa ponukou rôznych činností oddychového, záujmového a športového charakteru podieľajú na rozvoji osobnosti dieťaťa. Pre podmienky nášho mesta je dobré, že školské kluby navštevujú aj deti z málo podnetného prostredia a že záujem o ich návštevu z roka na rok rastie.

1.1.8 Školské jedálne (ŠJ)

Mesto Svidník je zriaďovateľom šiestich školských jedální ktoré sú súčasťou základných a materských škôl. Zabezpečujú stravovanie detí a žiakov, zamestnancov a iných dospelých stravníkov. Výroba jedál sa uskutočňuje podľa:

- materiálo-spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie,
- odporúčaných výživových dávok,
- zásad zostavovania jedálnych lístkov,
- hygienických požiadaviek a zásad správnej výrobnnej praxe,
- hygienických požiadaviek na prácu s potravinami.

Školské jedálne pri základných školách poskytujú okrem žiakov a zamestnancov stravu aj cudzím stravníkom. Prioritou školských jedální je poskytovanie stravy, ktorá spĺňa kritériá chuti aj ochrany zdravia. Všetky jedálne sú zapojené do realizácie školského mliečneho programu, ktorého hlavnou úlohou je zabezpečiť zvýšenie spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti predškolského veku a žiakov s povinnou školskou dochádzkou.

Školské stravovanie významne prispieva k prevencii obezity a podporuje získanie vhodných stravovacích návykov detí.

2. Demografický vývoj v meste a školských obvodoch

Demografický vývoj v meste Svidník sa výrazne neodlišuje od celoslovenského trendu. Podľa spracovanej demografickej prognózy vývoja obyvateľstva v Slovenskej republike do roku 2025 je evidentný klesajúci trend prevažnej časti jej ukazovateľov. Do roku 2025 sa bude celkový počet detí naďalej znižovať, pričom tempo poklesu nebude rovnomerné a môže sa znížiť až o jednu štvrtinu. Porovnateľne s demografickým vývojom Slovenskej republiky sa znižoval počet novoprijatých žiakov až do roku 2008 výraznejšie. Demografický vývoj v poslednom období nastolil trend uprednostňovania všeobecného vzdelávania. Žiaci základných škôl sa v súčasnosti často kvôli prevyšujúcej ponuke nad dopytom dostanú na ľubovoľnú strednú školu, ktorú si vyberú. Táto možnosť často spôsobuje nástup žiaka na

nesprávnu vzdelávaciu cestu. Z toho dôvodu je potrebné, aby sa žiakom základných škôl venovala pozornosť v oblasti poradenstva pri výbere vzdelávacej cesty a v oblasti výberu prípravy na povolanie. Po období výrazného poklesu pôrodnosti sa situácia v súčasnosti zlepšuje. Počet žiakov je započítavaný podľa školských obvodov v súlade s VZN mesta Svidník č.13/2012 o školských obvodoch. V tabuľke demografického vývoja žiakov v školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta sú odpočítavané percentuálne žiaci škôl v inej zriaďovateľskej pôsobnosti. Daný vývoj v jednotlivých školských obvodoch je znázornený v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka 19- Demografický vývin žiakov v školských obvodoch mesta Svidník

Ulice a obce	Školský rok			Školský rok			Školský rok			Školský rok			Školský rok					
	2013/2014			2014/2015			2015/2016			2016/2017			2017/2018			2018/2019		
	I.	III.	IV.	I.	III.	IV.	I.	III.	IV.	I.	III.	IV.	I.	III.	IV.	I.	III.	IV.
Čsl. armády	3			1			4			1			1					
Pionierska				1												1		
Bardejovská	3			1						1			1					
Polyvkova	2			1			2						2					
Pavlovičova																		
MUDr. Pribulu																		
Duchnovičova	1						1											
Kutuzovova	2			2									3			2		
Komenského	1			5			3			3			3			3		
Dr.Goldbergera				2												2		
Sov. hrdinov	10			12			7			5			9			9		
Nábřežná	1			2			2			1						4		
Poštová																		
Stropkovská	1			1			1						1					
G. Svobodu	12			5			8			7			10			14		
Kukoreliho																		
Millyho				3						1			1					
Festivalová	1						1			1			2			1		
SNP	2			2			1			1						2		
V. Nejedlého																		

N. Jedřova						1												
V. Jedřova			1			4			5			2				2		
N. Orřík	3			1		3			1			3				5		
V. Orřík																		
Rakovčřík						1			1							3		
Duplín																		
Dubová						4			1			1				2		
J. Vořa				2					4							1		
Mestisko	3																	
Hrabová		1											1					
P. Kmiřa		1											1					
Lipová		1								1							1	
řevčenska													1				1	
Mierová		2			1		1			1			2				1	
1. mřja					1												1	
J.Gagarina		1															2	
Budovateřřká																		
Makovickř					1													
Pod lesom																		
ř. Nebiljaka																		
Sov. hrdinov		9			12		4			13			19				14	
Duklianska		7			12		6			7			16				10	
8.mřja D		7			7		6			7			10				4	
Ladomřrova		4																
Kapiřovř		4																
Karpatskř			8			7		8			9			10				7
E. řtřra			0			4		3			8			8				4
Mlřdeže			5			5		3			4			5				5
8. mřja B			3			6		4			4			5				4
Dlhř			2			3		2			2			1				1

Záhradná			1			1			2									
Partizánska						2			2					1				1
K. Pavlíka						1					2			2				
Korejovce						1			1		1							1
Medvedie														1				
Vagrinec																		
K. Čierno																		
N.Pisana																		
V. Pisana									1									1
Šemetkovce														3				
Hrabovčák																		
Stročín						13			9		9			9				6
Kečkovce						3			4		3			2				6
N.Polianka																		
Spolu	45	37	19	42	34	46	43	17	39	33	29	42	39	50	47	51	34	36

3. Konceptné zámery mesta Svidník v školách a školských zariadeniach vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti

Koncepcia rozvoja škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Svidník zahŕňa plánovacie obdobie do roku 2018. Nadväzuje na strategické zámery predchádzajúcich dokumentov. Vyhodnotenie plnenia opatrení smerujúcich k naplneniu strategických zámerov bolo predkladané na zasadnutí mestského zastupiteľstva jedenkrát ročne. Na základe analýzy ich vplyvu na rozvoj školstva v našom meste sme vyšpecifikovali tie oblasti, ktoré je potrebné v stanovenom plánovacom období sledovať v záujme zlepšenia kvality a efektívnosti výchovy a vzdelávania. Týmito základnými oblasťami je koncepcia edukačného rozvoja a koncepcia investičného rozvoja. Ich prostredníctvom chceme prispieť k výraznejšej profilácii škôl a školských zariadení a k vytvoreniu vyhovujúcich prevádzkových a materiálno-technických podmienok na dosiahnutie koncepčných zámerov škôl. Zároveň je našim cieľom zabezpečiť pracovné prostredie zodpovedajúce záväzným požiadavkám bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a legislatívnymi normám Európskej únie, vzťahujúcim sa na zariadenia pre deti a mládež.

3.1 Vízia a strategický cieľ

Vízia

Prosperujúce školy a školské zariadenia efektívne využívajúce svoje ľudské a materiálne zdroje v prospech edukačného rozvoja, smerujúceho k prehĺbeniu jazykovej prípravy, rozvoju informačnej gramotnosti a komunikačných schopností. Škola = kultúrne, športové a spoločenské centrum komunity v našom meste.

Strategický cieľ

Vytvorenie priaznivého prostredia v školách a školských zariadeniach na tvorivo-humánnu výchovu a vzdelávanie s dôrazom na aktivitu a rozvoj celej osobnosti, zameranú na výchovu a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, detí nadaných a talentovaných, detí zo znevýhodneného sociálneho prostredia. Zlepšovanie materiálno-technického vybavenia a technického stavu budov. Z dôvodu efektívnejšieho využitia finančných zdrojov na základe získaných údajov po zápise do prvého ročníka, stanoví mesto Svidník počet tried 1. ročníkov pre jednotlivé základné školy resp. v zákonom stanovených prípadoch.

Čiastkové ciele, ktoré spolu tvoria strategický cieľ, sú nasledovné:

- *dostatočne financované a efektívne fungujúce školstvo systémovo podporujúce kvalitu,*
- *kvalitný, spoločensky rešpektovaný a primerane odmeňovaný učiteľ,*
- *kvalitná výchova a vzdelávanie,*
- *kvalitné odborné vzdelávanie a príprava reagujúce na aktuálne a očakávané potreby praxe,*
- *školstvo dostupné pre všetkých,*
- *školstvo poskytujúce deťom a žiakom základ zdravého životného štýlu.*

3.2 Špecifické ciele - koncepcia edukačného rozvoja

3.2.1 Deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Zabezpečenie podmienok pre výchovu a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Zdôvodnenie

Počty detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa neustále zvyšujú. Je to zrejmé aj z výkazov Skol V 3-01. Včasná diagnostika v predškolskom veku, zabezpečenie vhodných podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti dieťaťa a na dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Opatrenia

Umožňovať učiteľom zvyšovať si odbornosť v záujme skvalitňovania práce s deťmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: riaditelia MŠ a ZŠ

Zabezpečovať vhodné priestorové podmienky a materiálno-technické vybavenie nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti dieťaťa.

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: riaditelia MŠ a ZŠ

Spolupracovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie pri diagnostike a optimalizácii výchovného, vzdelávacieho, psychického, sociálneho a kariérového vývinu detí od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie.

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: riaditelia MŠ a ZŠ

3.2.2 *Výchova a vzdelávanie detí a žiakov s nadaním*

Zabezpečenie inštitucionálnych a individuálnych podmienok pre výchovu a vzdelávanie detí a žiakov s nadaním.

Zdôvodnenie

Nadväzujúc na tradíciu v oblasti starostlivosti o nadané deti chceme naďalej rozvíjať intelektové, umelecké a športové nadanie detí a žiakov vytváraním vhodných inštitucionálnych a individuálnych podmienok. V našich podmienkach pôjde o zriaďovanie tried na rozvíjanie nadania detí alebo žiakov. Triedy pre žiakov so všeobecným alebo špecifickým intelektovým nadaním budú ovplyvňovať profiláciu jednotlivých základných škôl.

Opatrenia

Zabezpečovať kvalitné podmienky pre rozvoj špecifického intelektového nadania žiakov v triedach uplatňovaním špecifických výchovných a vzdelávacích metód a organizačných foriem vyučovania.

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: riaditelia ZŠ

Zabezpečovať kvalitné podmienky pre rozvoj všeobecného intelektového nadania a športového nadania žiakov v niektorej z oblastí individuálneho alebo kolektívneho športu uplatňovaním špecifických výchovných a vzdelávacích metód a organizačných foriem vyučovania.

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: riaditelia ZŠ

Vytvárať priaznivé individuálne podmienky v materských školách pre rozvoj príslušného nadania detí organizovaním kvalitnej krúžkovej činnosti s uplatňovaním špecifických výchovných a vzdelávacích metód a organizačných foriem vyučovania.

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: riaditeľky MŠ

3.2.3 *Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*

Zabezpečenie podmienok pre výchovu a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Zdôvodnenie

Zvyšovanie počtu detí zo sociálne znevýhodneného prostredia je jedným z dôvodov zvyšovania počtu žiakov s odkladom povinnej školskej dochádzky. Na základe vlastných skúseností vieme, že ak týmto deťom vytvoríme vhodné podmienky s upravenou organizáciou výchovy a vzdelávania a využijeme špecifické metódy a formy výchovy a vzdelávania, výsledky sú veľmi pozitívne. Prínosom je zaškolenie týchto detí v materskej škole rok pred nástupom do základnej školy.

Opatrenia

Dosiahnuť čo najvyššie percento zaškolenosti detí predškolského veku s dôrazom na deti zo sociálne znevýhodneného prostredia v materskej škole posledný rok pred vstupom do základnej školy v spolupráci s komunitnými pracovníkmi.

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: riaditeľky MŠ, kom. pracovníci

Klást' dôraz na zabezpečenie plnenia povinnej školskej dochádzky detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, skvalitniť vyhľadávaciu činnosť s využitím všetkých dostupných foriem a metód práce.

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: riaditelia ZŠ

3.2.4 Skvalitnenie systému predškolskej výchovy a vzdelávania

Zdôvodnenie

Podiel 5-ročných detí v materských školách v SR klesol z 84,7 % v roku 2004 na 81,4 % v súčasnosti. Od roku 2004 sa výrazne znížilo zastúpenie najmladších detí (vo veku od 2 do 3 rokov) v predprimárnom vzdelávaní. Podiel detí mladších ako 3 roky klesol z 20,6 % v roku 2004 na 7,8 % v roku 2010. Od roku 2007 sa mierne znížilo aj zastúpenie 3 - 4-ročných detí. Aj napriek tomu, že naplnenosť v MŠ na území mesta je 96 % , veľkú úlohu bude zohrávať predprimárne vzdelávanie u detí so sociálne znevýhodneného prostredia.

Opatrenia

- Investovať do predprimárneho vzdelávania ako efektívneho prostriedku, ktorý predstavuje základ pre ďalšie vzdelávanie, je prevenciou predčasného ukončovania školskej dochádzky a zvyšuje spravodlivosť výsledkov a celkovú úroveň zručností,
- zvyšovať celkovú zaškolenosť detí, najmä detí zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- postupne zvyšovať kapacitu materských škôl, zvyšovaním záujmu rodičov (najmä z marginalizovaných komunit) o predškolskú výchovu a vzdelávanie,
- častým dôvodom na neumiestňovanie detí do materských škôl zo strany rodičov sú aj náklady spojené s denným pobytom detí, ktoré podstatne zvyšujú náklady na stravu, jedným z možných riešení existujúceho nepriaznivého stavu by bolo uplatňovanie poldennej a niekoľko hodinovej výchovy a vzdelávania,
- sústreďovať sa na rozvoj inkluzívnej výchovy a vzdelávania v materských školách ako najefektívnejšieho nástroja na odstraňovania sociálnej exklúzie,
- školský zákon ukladá prednostne prijímať deti, ktoré majú rok pred začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky, a tak sa kapacity pre deti 3 - 4 ročné a deti zo sociálne znevýhodneného prostredia ešte viac znížili, v prípade ustanovenia povinnej predškolskej dochádzky od štyroch rokov, zriadiť pre detí do 4. rokov v prípade potreby ďalšiu triedu na MŠ Ul. Gen. Svobodu,
- pre detí z okolitých obcí v prípade zavedenia povinnej predškolskej dochádzky zvážiť možnosť zriadiť elokované triedy MŠ Ul. Gen. Svobodu vo voľných priestoroch ZŠ Ul. karpatská.

Termín: priebežne, podľa potreby

Zodpovední: zriaďovateľ, riaditeľky MŠ

3.2.5 Zavádzanie a využívanie informačno-komunikačných technológií

Pokračovanie v zavádzaní a využívaní informačno-komunikačných technológií do procesu výchovy a vzdelávania na všetkých stupňoch a v realizovaní projektov zameraných na rozvoj technických zručností detí a mládeže.

Zdôvodnenie

V úvode našej koncepcie hovoríme o troch základných faktoroch zmien v európskej spoločnosti, ktorými sú vývoj informačnej spoločnosti, internacionalizácia ekonomiky a rast vedeckých a technologických poznatkov. S ohľadom na tieto zmeny považujeme za nevyhnutné viesť deti a žiakov k získavaniu zručností, ktoré ich v budúcnosti budú robiť schopnými prispôbiť sa nielen novým technickým prostriedkom, ale tiež zmeneným pracovným podmienkam.

Opatrenia

Vytvárať odborné pedagogické zázemie schopné kvalitne a kvalifikovane pracovať s informačno-komunikačnými technológiami cyklickým vzdelávaním.

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: riaditelia MŠ a ZŠ

Prostredníctvom využívania informačno-komunikačných technológií vo výchovno-vzdelávacom procese vytvárať priaznivé podmienky na budovanie širokej bázy vedomostí.

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: riaditelia MŠ a ZŠ

Budovať a podporovať vedeckú a technickú kultúru zodpovedajúcu danej vekovej kategórii prostredníctvom projektov, ktoré s tým súvisia.

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: riaditelia CVČ, MŠ a ZŠ

3.2.6 ZUŠ

Zvyšovanie atraktívnosti základnej umeleckej školy netradičnými prístupmi a spôsobmi práce.

Zdôvodnenie

Základná umelecká škola má špeciálne postavenie. Spočíva v dlhoročnej tradícii umeleckého vzdelávania v meste, ale aj v špecifickom prístupe k vyučovaniu a prezentovaniu výsledkov práce, ktoré je hodné podpory zainteresovaných strán.

Opatrenia

Vytvárať a podporovať polyestetické projekty, ktoré umožňujú integráciu všetkých štyroch odborov.

Termín: úloha trvalá

Zodpovedná: riaditeľka ZUŠ

Zvyšovať počítačové kompetencie učiteľov a postupne zavádzať vyučovanie teoretických predmetov e-learningovou formou.

Termín: úloha trvalá

Zodpovedná: riaditeľka ZUŠ

3.2.7 CVČ

Orientovanie práce v CVČ na činnosti, ktorá sú atraktívne a zaujímavé pre deti, mládež, rodičov a iných osôb do veku 30 rokov a rešpektujú ich požiadavky a očakávania.

Zdôvodnenie

Základom celého výchovno-vzdelávacieho pôsobenia v CVČ je pravidelná činnosť v záujmových útvaroch a príležitostná činnosť, ktorá je realizovaná v kluboch, alebo ako súťaže, prednášky, exkurzie, kultúrne, športové a vzdelávacie podujatia a pod. Rozširovaním ponuky krúžkovej činnosti základných škôl, ale aj v dôsledku nevyhraneného záujmu žiakov sa stáva, že sa počty účastníkov v záujmových útvaroch v priebehu školského roka menia, čo často ohrozuje ich činnosť. Orientácia na príležitostnú záujmovú činnosť, prázdninovú činnosť, organizovanie rôznych voľnočasových aktivít a spontánnu činnosť pre osoby, ktoré nenavštevujú centrum, je preto vhodným spôsobom napĺňania strategických cieľov CVČ.

Opatrenia

V rámci pravidelnej činnosti pripravovať ponuku pre prácu v záujmových útvaroch pre záujemcov len v takých oblastiach, o ktoré je skutočný záujem a nie sú v ponuke základných škôl.

Termín: úloha trvalá

Zodpovedný: riaditeľ CVČ

Zameriavať pozornosť na príležitostnú činnosť orientovanú na organizovanie športových, záujmovo-umeleckých, vedomostných a iných súťaží a olympiád a na realizáciu projektov. Nadalej organizovať príležitostné a tematické podujatia.

Termín: úloha trvalá

Zodpovedný: riaditeľ CVČ

3.3 Špecifické ciele - koncepcia investičného rozvoja

3.3.1 Zabezpečenie starostlivosti o objekty škôl a školských zariadení (ŠZ)

Zdôvodnenie

Objekty škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta prechádzajú postupne rekonštrukciou a modernizáciou, ktorá spočíva vo výmene okenných a dverových otvorov, zateplení, resp. oprave fasád, výmene rozvodov tepla, vody, oprave vnútornej kanalizácie atď. Všetky zrealizované práce majú vplyv na znižovanie energetickej náročnosti, ale zároveň majú aj estetický rozmer. I keď stavebné a iné práce boli vykonané vo veľkom rozsahu, stále sme viazaní zodpovednosťou za vykonanie ďalších stavebných úprav, údržbu a revízie, ktoré sú z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia detí, žiakov, zamestnancov a ostatných zainteresovaných nevyhnutné.

V nákladoch na prevádzku, ktoré sa premietajú do prevádzkového normatívu sú najväčšou položkou náklady na teplo (až 50 %), ako parameter určujúci náročnosť konkrétnej školy na vykurovanie sa berie dlhodobý priemer teplôt v mieste školy. Druhou položkou sú náklady na výchovno-vzdelávací proces, koeficienty, pomocou ktorých sa tento druh nákladov premietajú do normatívu, sa odvodzujú od koeficientov personálnej náročnosti. Treťou položkou v prevádzkovom normatíve je prevádzková náročnosť školy okrem tepla. Štvrtou položkou prevádzkového normatívu sú náklady na ďalšie vzdelávanie učiteľov – jej premietnutie do normatívu sa odvodzuje od mzdového normatívu.

Opatrenia

Vypracovať za svoju školu, školské zariadenie plán investičných akcií s predpokladaným rozpočtom na zníženie nákladov na teplo.

Termín: marec 2014

Zodpovední: riaditelia škôl a ŠZ

Spracovať z predložených podkladov plán investícií s predbežným časovým harmonogramom ich realizácie.

Termín: jún 2014

Zodpovední: zriaďovateľ a riaditelia škôl a ŠZ

3.3.2 Budovanie a využitie školských dvorov a školských športových areálov

Zdôvodnenie

Cieľom projektu Otvorená škola je premena školy na centrum vzdelávania, športu a kultúry. V súlade s jeho cieľmi a našimi prioritami, ktorými je sprístupnenie školských dvorov a školských športových areálov širokej verejnosti aj v čase mimo vyučovania a cez víkendy, sa snažíme postupne rekonštruovať a modernizovať areály základných a materských škôl. Naším cieľom je vytvoriť z nich komplex, ktorý bude poskytovať príjemné prostredie na voľnočasové aktivity širokej verejnosti.

Opatrenia

Navrhnuť ďalšie možnosti na dobudovanie školských dvorov a školských športových areálov

Termín: jún 2014

Zodpovední: riaditelia Š a ŠZ

Spracovať z predložených podkladov plán investícií s predbežným časovým harmonogramom ich realizácie

Termín: september 2014

Zodpovední: zriaďovateľ a riaditelia Š a ŠZ

3.3.3 Modernizácia materiáľno-technického vybavenia

Zdôvodnenie

Modernizácia materiáľno-technického vybavenia odborných učební a zariadení školského stravovania a zriadenie nových odborných učební bolo čiastočne súčasťou niektorých zrealizovaných projektov. Napriek tomu je potrebné naďalej investovať do nových učebných pomôcok, zabezpečiť moderné informačné a komunikačné zariadenia a moderné vyučovacie technológie. V záujme zmodernizovania zariadení školského stravovania je potrebné postupne dovybavovať kuchyne novým, energeticky úsporným vybavením a doriešiť stavebno-technické úpravy umožňujúce zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb.

Opatrenia

Spracovať návrh na modernizáciu materiáľno-technického vybavenia školy s alternatívnymi možnosťami financovania a predbežným časovým harmonogramom realizácie

Termín: marec 2014

Zodpovední: riaditelia škôl a ŠZ

Vypracovať plán investícií zameraný na modernizáciu vybavenia zariadení školského stravovania a zvýšenie kvality poskytovaných služieb s predbežným časovým harmonogramom realizácie

Termín: marec 2014

Zodpovední: zriaďovateľ, riaditelia škôl a ŠZ

3.3.4. Zvýšenie bezpečnosti v školách a školských zariadeniach

Zdôvodnenie

Za výrazný problém školstva považujeme ohrozovanie bezpečnosti detí a žiakov, pedagogického a nepedagogického personálu škôl (šikanovanie žiakov, napádanie učiteľov zo strany žiakov alebo ich zákonných zástupcov). Školy nedisponujú nástrojmi na zvýšenie bezpečnosti z pohľadu fyzickej a psychickej bezpečnosti detí, žiakov a zamestnancov škôl, a preto je nevyhnutné neustále venovať pozornosť manažovaniu situácií ohrozujúcich bezpečnosť detí a žiakov, pedagogického a nepedagogického personálu škôl.

Opatrenia

Na odstránenie uvedených problémov sa zamerať na nasledovné čiastkové úlohy:

- zintenzívniť kontinuálne vzdelávanie učiteľov v oblasti zvládania konfliktných situácií,
- preskúmať možnosti a šírku používania kamerových systémov v školách,
- zvýšiť počet odborných zamestnancov pre oblasť prevencie,
- riešiť možnosť výchovných opatrení u žiakov, ktorí zanedbávajú plnenie povinnej školskej dochádzky,
- skvalitniť poradenskú činnosť učiteľom prostredníctvom prehĺbenia spolupráce s rôznymi inštitúciami, ako aj neziskovými organizáciami a publikovaním príkladov dobrej praxe napríklad aj v rôznych médiách z hľadiska pozitívneho prínosu vzdelávania pre osobnostný rozvoj dieťaťa.

Termín: jún 2014

Zodpovední: zriaďovateľ, riaditelia škôl

ZÁVER

Koncepcia rozvoja škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Svidník určuje smerovanie školstva na najbližších päť rokov v oblasti edukačného a investičného rozvoja. Má rámcový charakter. Konkrétnejšie koncepčné zámery majú školy spracované vo vlastných koncepciách, ktoré sú dostupné na ich webových stránkach.

Systém výchovy a vzdelávania je dynamický proces, vyžadujúci si neustále zmeny, ktoré sú podmienené vývojom spoločnosti a jej očakávaní. Koncepcie majú preto charakter otvorených dokumentov, ktoré je možné meniť a dopĺňať v závislosti od vonkajších požiadaviek. Prvoradá však je, aby v každom prípade všetky opatrenia boli prospešné pre naše deti.

Každá reforma so sebou prináša isté obavy. Preto sú dôvody, aby sa k nej pristupovalo veľmi citlivo a konalo premyslene. Zmeny sa však musia realizovať. Zákon č. 596/2003 o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a zákon č. 597/2003 o financovaní školstva nás núti konať urýchlene a zodpovedne. Pokiaľ bude normatívne financovanie na žiaka, mesto Svidník, ale aj školy, musia viac rozmyšľať, ako poskytovať rodičom a ich deťom kvalitnejšie služby, kde ušetriť peniaze a ako ich získať aj z iných zdrojov.

Postupom času sa však vykryštalizovali aj nedostatky systému. Jeho základným nedostatkom je, že nevytvára tlak na optimalizáciu siete škôl z hľadiska efektívnosti použitia finančných prostriedkov. Na úrovni základných škôl sa tento problém prejavuje pretrvávajúcou existenciou vysokého percenta škôl s nízkym počtom žiakov. Za systémový nedostatok použitého modelu možno považovať aj skutočnosť, že systém pri pridelovaní finančných prostriedkov nezohľadňuje objektívne potrebný počet tried, ale len počet žiakov. V praxi to znamená, že môže vzniknúť situácia, keď nárast počtu žiakov školy o jedného vyvolá nutnosť otvorenia ďalšej triedy, pričom rozpočet školy sa zvýši len o normatív na jedného žiaka.

Ministerstvo školstva uvažuje o zavedení financovania škôl zo žiaka na triedu. Máme za to, že je potrebné vykonať komplexnú, zodpovednú a rýchlu analýzu rozmiestnenia kapacít existujúcich základných škôl a stredných škôl a ich skutočného naplnenia na území SR. Nakoľko sú v prenesenom výkone štátnej správy financované z rozpočtu kapitoly MŠVVaŠ SR, je potrebné presne špecifikovať potreby a podmienky na ich optimálne rozmiestnenie a využitie, racionalizáciu a rozvoj podľa regiónov. Prípadnú zmenu spôsobu normatívneho financovania na triedu sa plánuje vykonať až na základe výsledkov tejto analýzy. Akceptovateľné bude stanoviť minimálny a maximálny počet žiakov v triede, či počet pedagogických a nepedagogických zamestnancov na ktorých škola dostane „plný normatív“. Úmerne s nižším počtom žiakov v triede, by klesal aj normatív, vyšší počet žiakov v triede by nezaručoval normatív vyšší.

Ak mesto chce poznať, kde sa nachádza jeho školstvo najmä MŠ a ZŠ a ŠZ, kde má smerovať a aké opatrenia prijať, bolo potrebné vypracovať takýto materiál. Táto koncepcia nie je úplná. Sústredili sme sa len na tie školy, ktorých zriaďovateľom je mesto Svidník.

Predložený materiál je otvorený pripomienkam a zmenám. Je potrebné ho priebežne aktualizovať v dôsledku zmien v legislatíve, prípadne ho prispôbovať koncepčným zámerom škôl a školských zariadení i strategickým zámerom mesta Svidník.